

MILJØFOR NORGE AS AVD AVALDSNES
Husøy
4262 AVALDSNES

Kontakt saksbehandler

Elisabeth Time Ellingsen, 51568799
elisabeth.ellingsen@statsforvalteren.no

Vedtak om tillatelse med vilkår til Miljøfor Norge Karmøy

Vi viser til søknad av 04.10.2022 fra Akershus Miljøfor AS, på vegne av Miljøfor Norge AS på Karmøy.

1. Vedtak

Statsforvalteren i Rogaland gir Miljøfor Norge AS på Karmøy tillatelse etter forurensningsloven på visse vilkår. Tillatelsen med krav og vilkår ligger vedlagt.

Det gis tillatelse til mottak, lagring og forbehandling av matavfall, med forbehold om luktreducerende tiltak.

Tillatelsen er gitt etter forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Det vedtas bruk av gebyrsats 5 for 2022, på NOK 70 000,- for behandling av saken, jf. forurensningsforskriften § 39-4,

1.1 Frister

Krav	Punkt i tillatelsen	Frist
Innendørs mottak av avfallsbeholdere/dunker	3.1	d.d.
Vurdering av tekniske forbedringer	3.3	02.10.2023
Miljøriskovurdering	2.7 og 12.1	01.03.2024
Luktriskovurdering	5.2	01.03.2024
Driftsplan	5.3	01.03.2024
Lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan, klageregistrering	5.4	01.03.2024
Årlig rapportering	10.1	01.03. hvert år

Klagefrist på vedtaket, og vedtak om gebyr, er tre uker etter dette brevet er mottatt.

2. Bakgrunn for saken

Miljøfôr Norge AS sitt anlegg på Karmøy (Miljøfôr) behandler organisk avfall fra husholdning og næring, og produserer biosubstrat som sendes videre til biogassproduksjon. Organisk avfall blir levert i sjakt hvor avfallet kvernes (skrupresse) med tilsetning av vann. Ikke-organisk avfall som plast og metall er frasortert substratet. Biosubstrat er lagret på tank før det transporteres via båt til biogassanlegg. Miljøfôr Norge AS har også anlegg på Hamar i Innlandet fylke hvor det produseres dyrefôr og biosubstrat.

Anlegget ble flyttet til Litlasund fra Husøy i 2018. Bedriften endret også virksomhet fra produksjon av dyrefôr til biosubstrat. Når anlegget flyttet lokalitet ble det avklart i brev med Statsforvalteren, den gang Fylkesmannen, av 26.04.2018 at virksomheten ikke hadde behov for tillatelse da det ikke skulle være noe utslipp fra virksomheten. Det ble den gang poengtert at Statsforvalteren vil gjøre en ny vurdering dersom «*varsomheten medfører utslipp av betydning for ytre miljø eller er til sjenanse for naboer*».

Det har siden sommeren 2021 vært en rekke bekymringsmeldinger og klager på lukt som gjelder virksomheten til Miljøfôr. Det ble på grunnlag av klagene gjennomført tilsyn ved bedriften i august 2021. I forbindelse med tilsynet ble bedriften pålagt å gjennomføre luktanalyser og spredningsberegninger. På bakgrunn av mottatt naboklager, tilsyn ved bedriften og bedriftens luktanalyse har Statsforvalteren konkludert med at virksomheten må ha tillatelse etter forurensningsloven § 11 for å kunne drive i tråd med regelverket.

Statsforvalteren ba bedriften om å søke om tillatelse, det ble videre pålagt å sende inn relevante opplysninger for å kunne behandle saken. Miljøfôr sendte inn søknad den 04.10.2022.

2.1. Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

3. Saksgang

Statsforvalteren behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

3.1 Forhåndsvarsel og uttalelser

Saken er forhåndsvarslet i samsvar med forurensningsforskriften § 36-8. Saken ble sendt på offentlig høring oktober - november 2022.

Statsforvalteren mottok 20 stk. uttaler innen satt høringsfrist. Vi mottok merknader fra:

- Anna Amanda Røthe, 14.10.2022
- Rune Pettersen, 19.10.2022
- Elin Hestflått, 25.10.2022
- Aksjonsgruppen mot Miljøfôr v/ Elin Hestflått, 25.10.2022
- Laila Holberg Ragnvaldjord og Kjell Terje Ragnvaldjord, 25.10.2022
- Litlasund velforening v/ Anne Lene Jordåen Engeberg, 06.11.2022
- Annbjørg Aardal Nilsen og Martin Nilsen, 06.11.2022
- Tore Bunborg og Gunnbjørg Areklett, 06.11.2022
- Magnar og Berit Jordåen, 06.11.2022
- Geir Olav og Katrine Areklett, 06.11.2022
- Idar Ådnens og Eva Risanger, 06.11.2022
- Espira Litlasund AS (barnehage), 07.11.2022
- Anne Synnøve Dybvik Jensen, 07.11.2022
- Torvastad Bygdeutval v/ Torunn Aase Totland, 07.11.2022
- Stine Strand Nordahl og Åsmund Våge, 07.11.2022
- Christina Charalabous og Lars Jørgen Våge, 07.11.2022
- Karmøy kommune, 07.11.2022
- Anne Brit og Jan Inge Våge, 07.11.2022
- Sissel Tove og Håkon Areklett, 08.11.2022
- Odd Mangor Einarsen, 08.11.2022

De aller fleste uttalelser til saken omhandler de samme utfordringene, da spesielt tilknyttet lukt fra bedriften. Uttalen fra Karmøy kommune summeres separat, resterende uttaler er summert basert på tema.

Lukt

Samtlige naboer, Litlasund velforening, og Espira Litlasund AS påpeker luktproblematikk som oppsto etter Miljøfôr AS startet driften på Litlasund. Flere naboer beskriver lukten som uutholdelig og mener det er umulig å oppholde seg utendørs i egen hage når det lukter som verst. Lukten siger også inn i boliger gjennom åpne vinduer og luftluker. Lukten er verst i de varmere månedene (våren og sommeren), men er merkbar året rundt. Flere berørte naboer beskriver at situasjonen også påvirker deres sosiale liv ettersom selskap og hjemmebesøk må avlyses grunnet lukt den gitte dagen. Det er også uttrykt bekymring for potensiell forringelse av boligverdi som følge av lukt.

For barnehagen Espira Litlasund AS er lukten skjemmende for både barn og voksne, og er bekymret for effekten på barnas helse. I tillegg er de bekymret for om luktproblematikken vil påvirke deres økonomi negativt dersom det er mindre attraktivt å sende barn hit enn i andre barnehager lenger unna.

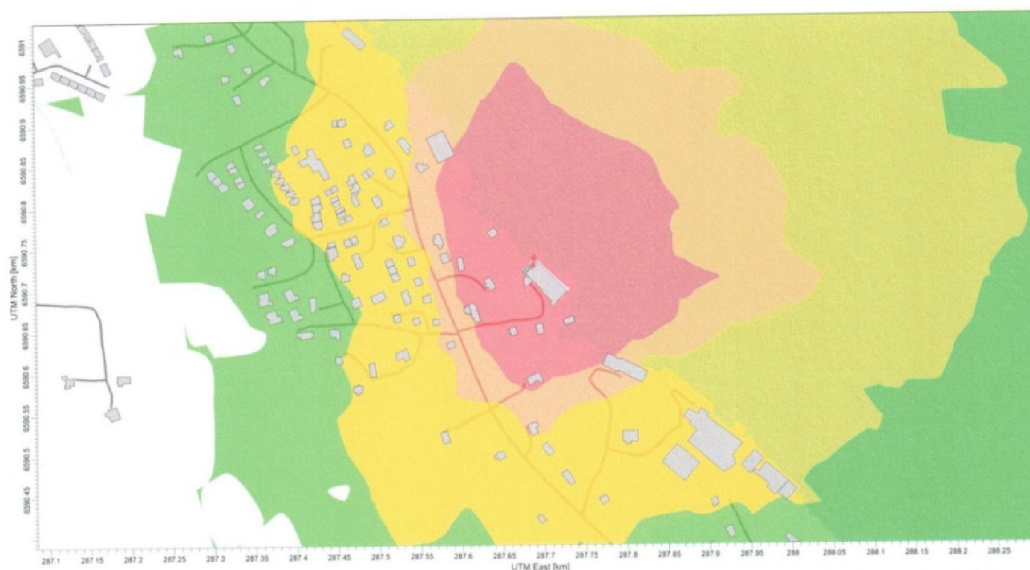
Anna Amanda Røthe, Rune Pettersen, Tore Brunborg og Gunnbjørg Areklett mener at kravet om en 99% timefraktil ikke vil være mulig for bedriften å oppnå. En 99% timefraktil innebærer at det skal være luktfritt hele året, med unntak av 7.3 timer i måneden.

Rapport fra SINTEF Norlab AS datert 27.12.2021 – Luktanalyse og spredningsberegning

Rapporten fra SINTEF, vedlagt søknaden fra Miljøfôr, redegjør for spredningsberegninger basert på luktmålinger utført den 18.11.2021. Rapporten konkluderer med at utslipp fra en maksimal månedlig 99% timepersentil vil ha forventet usikkerhet på 10% i plot, og 50% på enkeltreseptorer grunnet årlig variasjon i meteorologi.

Syv av de innkomne høringsmerknadene mener rapporten fra SINTEF kunne vært gjennomført bedre, eller er uenige i konklusjonen. Ettersom luktmålinger var gjennomført kun én dag, og denne dagen var i slutten av november, og vil ikke si noe om luktsituasjonen i de varmere månedene. Tore Brunborg og Gunnbjør Areklett mener også at metoden som er brukt i rapporten, CALPUFF, er lite nøyaktig, og at metodikken AERMOD heller burde vært brukt. Aksjonsgruppen mot Miljøfôr skriver også at det ikke er beskrevet noe om produksjonen den dagen SINTEF gjennomførte målinger, og at det kan gi et misvisende bilde av den faktiske produksjonen.

Figur 5. Luktrisiko ved et utslipp på 1000 ou/s fra åpen port beregnet som frekvens av timemiddel $>1 \text{ ou/m}^3$ for et konstant utslipp. RØD = STOR LUKTRISIKO ($>1\%$ av timene), ORANSJE = MIDDELS TIL STOR RISIKO (0,5-1%), GUL = LITEN TIL MIDDELS (0,1-0,5%), GRØNN = LITEN (0,01-0,1%), INGEN FARGE = SVÆRT LITEN ($<0,01\%$).

Anne Synnøve Dybvik Jensen, Tore Brunborg og Gunnbjør Areklett mener også at forurensningssituasjonen er i strid med veileder TA 3019/2013. Tore Brunborg og Gunnbjør Areklett mener også at situasjonen er i strid med *Veileder for søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven* (TA 3006/2012), og at målinger av luktsjenanse normalt sett utføres med et feltpanel eller naboundersøkelser i henhold til VDI 3883 eller VDI 3940.

Utslipp

Rune Pettersen, Idar Ådneset og Eva Risanger mener at anlegget er dårlig planlagt og tilrettelagt for oppsamling av eventuelle utslipp fra lagertankene. De mener det ved en eventuell tillatelse bør stilles krav til oppsamling under disse tankene for å hindre utslipp til sjøen.

Skadedyr

Anna Amanda Røthe opplever store mengder fluer på eiendommen som følge av Miljøfôr sin drift.

Støy

Anna Amanda Røthe og Anne Synnøve Dybvik Jensen påpeker støy fra økt tungtrafikk som sjenerende.

Vegstandard/trafikk

I fem uttalelser er det beskrevet at veien rundt bedriften ikke er tilrettelagt lastebiltrafikk i den skala bedriften planlegger. Det er planlagt behandling av 10 000 tonn matavfall i året, noe flere naboer mener veien ikke er tilrettelagt for, noe som er synlig ved at det mangler fotgjengerfelt. Bekymringer tilknyttet dette inkluderer fare for påkjørsel av fotgjengere og generell støy- og støvforurensning fra veien.

Uttalelsen fra Karmøy kommune av 07.11.2022:

Karmøy kommune skriver i deres uttale at fabrikklokalet og tankanlegget til Miljøfôr er etablert på område regulert til industri iht. gjeldende kommuneplan.

Kommunen stiller seg enige til de foreslåtte krav til internkontroll, og foreslår ytterlige krav:

- Lossing bør skje innen en satt tidsramme for å redusere sjenanse for naboer.
- All eksisterende og ny håndtering av avfall skal skje innendørs/under tak for å begrense luktproblemer. Mottakshall skal være utformet slik at dører/port lukkes så snart kjøretøy har passert inngang. Det bør gjennomføres tilsyn for å sikre dette. Det kommenteres at undertrykk i fabrikklokalet kan redusere utsiv av lukt (ref. Klementsrudanlegget i Oslo).
- Anbefaler ny luktanalyse som blir gjennomført over et lengre tidsrom fordelt over flere dager ved ulike vær- og driftsforhold.

Bedriftens tilbakemelding:

Søker får anledning til å kommentere mottatte merknader før endelig vedtak treffes, jf. forurensingsforskriften § 36-6. Statsforvalteren mottok kommentar fra Miljøfôr den 29.11.2022.

Miljøfôr kommenterer gjennomførte analyser. Miljøfôr skriver at de tok kontakt med Sintef for gjennomføring av måling og spredningsberegning av lukt. Sintef fastsatte selv målemetode og tidspunkt for målingene. Det var produksjon på anlegget under målingene, det vises til bildene i Sintef sin rapport. Miljøfôr poengterer at de har ikke hatt noen føringer i luktanalysene og at analysene gjennomført av akkreditert laboratoriet må kunne vektlegges i deres sak.

Miljøfôr skriver også at ett ytterlige renseanlegg er installert, og at kontroll og serviceintervaller er forsterket. Det skal føres daglig protokoll over mengder, lastinger og værforhold. Miljøfôr vil i videre drift systematisere dokumentasjon på kritiske punkt. Miljøfôr viser også til tilbakemelding fra Karmøy kommune, hvor kommunen stiller seg positive til nye tiltak.

Det ble kommentert i ett par utaler at Miljøfôr ikke har oppgitt riktig informasjon i søknaden. Miljøfôr kommenterer og at trafikksituasjonen er vanskelig å styre da dette er offentlig vei og det er flere industrianlegg langs denne veien. Angående driftstider skriver Miljøfôr at det kan ved særlige forhold skje lasting av båt på lørdager. Dette kan skyldes uvær som gjør at båten ikke ankommer når avtalt. Det skrives at dette er utenfor anleggets kontroll, men skjer sjeldent.

Statsforvalterens merknader

Vi legger merke til at flere høringsuttalelser kommenterer andre tema som ikke faller inn under forurensingsregelverket, for eksempel eiendomsverdi. Som forurensningsmyndighet vil vi kun forholde oss til forurensningsspørsmål i vår vurdering av saken. Det kan derfor være deler av høringsuttalelsene som ikke kommer frem i dette brevet.

4. Statsforvalterens vurdering

Nedenfor følger Statsforvalterens vurdering av overnevnte forurensingstema:

Lukt

Hovedproblemstillingen med virksomheten til Miljøfôr er lukt. Håndtering av matavfall vil føre til lukt, og grunnet Miljøfôr sin plassering tett mot boligbebyggelse har dette vært til stor sjenanse for naboene som uttrykt i høringsuttalelsene.

Luktanalyse og spredningsberegning

Flere naboer stiller spørsmålet om luktanalysene er representative for driften til Miljøfôr.

Når det gjelder analysemetode og prøvetakingsmetodikk blir dette gjort av ekstern aktør på akkreditert laboratorier med metoder i tråd med norsk standard (NS-EN 13725). Statsforvalteren har ingen grunn til å tvile på resultatene.

Som ved alle analyser vil det være usikkerheter i metoder og dermed resultatet. Analyserapporten fra SINTEF viser til usikkerhet i meteorologi og enkelte beregnet verdier. Utslipp fra port kan være større, da utslippet er estimert, og en middelvei er brukt i spredningsberegningen. Gjennomtrekk vil også påvirke dette utslippet. Det vil også selvsagt være variasjon i mengder og typer avfallet som blir mottatt ved Miljøfôr og dette vil påvirke lukten. Vi er innforstått i at luktanalysen ikke vil være representative for årlig og daglig variasjon ved virksomheten.

Det stilles også spørsmål til om resultatene samsvarer med nabolagets opplevelse av lukten. Det er viktig å poengtere at luktanalyser viser kun til styrken på lukt, ikke til kvalitet. Det vil si at en luktanalyse sier ikke noe om lukten er vond eller god, eller hvordan lukten oppleves, noe som er svært individuelt.

Statsforvalteren har vurdert resultatene fra Miljøfôr opp mot andre luktanalyser for andre lignende, og ulike typer virksomhet. Resultatene fra Miljøfôr er ikke unormalt små, men de er diffuse. For eksempel har biogassanlegg relativt like verdier som Miljøfôr, hvor analyser fra mottakshallen har verdier på opp til 1 830 $\text{ou}_\text{E}/\text{m}^3$, andre prosesser slik som slambehandling har svært store utslipp ($>40\,000 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$). Resultater fra ett komposteringsanlegg har lavere verdier etter eget biologisk rensetrin ($400 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$). Industri som fôrproduksjon, fiskeforedling og slakteri har stor variasjon i luktutslipp, med utslipp fra 100 til over 40 000 luktenheter. For større industrianlegg er det mange flere punkt/kilder som er analysert. Utslippene fra industri er også ofte kanalisert ut over bakkenivå i skorsteiner.

Vi poengterer at lukt kan fortsatt oppleves som sjenerende uavhengig av om analysene viser verdier under én luktenhet. Ny helsekonsekvensutredning for Husøy viser til negativ påvirkning av lukt på beboere, samtidig som gjennomsnitt luktkonsentrasjon var under én luktenhet¹. Vi benytter luktanalyser og spesielt spredningsberegningen til å få ett kvantifiserbar tall av bedriftens kilder og påvirkning på nærområde, men vi tar også med naboenes opplevelse av lukten i vår vurdering.

Det vil være aktuelt med en ny luktanalyse i fremtiden for å vurdere om iverksatt tiltak har hatt virkning. Det vil da bli relevant å forbedre metoden for analyse og ta flere prøver basert på ulike produksjon og værforhold.

¹ Norconsult AS etter oppdrag fra Karmøy kommune. 27.09.2022. *Helsekonsekvensutredning Husøy* (Rapport R01, B03). Rapport er tilgjengelig på: https://innsyn.karmoy.kommune.no/innsyn_karmoy/wfinnsyn.ashx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2013160343&

Skadedyr og fugl:

Skadedyr og fugler er ofte en problemstilling for sorteringsanlegg som håndterer matavfall. Statsforvalteren stiller standardkrav til bedriften hvor skadedyr og fugler skal begrenses mest mulig, og tiltak skal iverksettes dersom det blir ett problem.

Lokalisering av bedriften:

Miljøfôr sin virksomhet er plassert på tomt som er regulert til industri og er lovlig lokalisert i henhold til Karmøy kommunes gjeldene reguleringsplaner.

Vi poengterer at tillatelsen kun gjelder omsøkt tomt, det er ikke tillat å lagre avfall eller biosubstrat på andre områder.

Transport og vegsikkerhet

Tungtransport vil kunne øke støv og støy i området. Statsforvalteren oppfordrer kommunen og vegmyndighet å vurdere oppgraderinger til veien dersom området skal utbedres som ett industriareal. Miljøfôr må ta ansvar for deres bidrag og effektivisere egen transport til og fra anlegget mest mulig.

4.1 Begrunnelse for utvalgte vilkår og krav

Vedtatt krav og vilkår som følge av ny tillatelse er begrunnet nedenfor:

Tillatelsens forside

Bedriftsdata er fylt ut basert på bedriftens opplysninger, dette samsvarer ikke helt med registrert informasjon i enhetsregisteret. Bedriften må oppdatere informasjonen i enhetsregisteret snarest, vi ber dere gi beskjed til Statsforvalteren når dette er gjort.

Rammekrav – tillatelsens punkt 1

Statsforvalteren stiller rammekrav for bedriften. Det skal ikke lagres avfall utover anleggets fysiske kapasitet. Miljøfôr har tanklagring av biorest som i seg selv begrenser mengden, vi ser det ikke som aktuelt å lagre biorest på andre områder enn på tank. Dersom tankene er fulle, kan bedriften ikke motta mer avfall før bioresten er viderelevert. Maksimal grense for lagring av biosubstrat til enhver tid er satt til 400 tonn.

Lagring av innkommende avfall skal også begrenses til de mengder som anlegget kan behandle i løpet av en arbeidsdag. Sjakten skal være tømt ved arbeidsdagslutt. Det gis derfor tillatelse til omsøkt mottak, med den forutsetning at driftstiden overholdes.

Driftstid – Tillatelsens punkt 1.1

Regulering av driftstid og båt lasting/lossing gjøres ofte for støyende virksomheter hvor båtlasting oppleves som svært sjenerende for naboer, Statsforvalteren velger også å regulere Miljøfôr sin drift på denne måten, men med hensyn til lukt. Ved å begrense de største luktkildene til normal arbeidstid skal medfølgende lukt ikke påvirke naboer på kveld og helg i like stor grad. Det ble også foreslått av Karmøy kommune å ha begrenset driftstid. Flere naboer har kommentert at mottak og båtlasting er en kilde til lukt, og at båtlasting også skjer både på kveld og i helger.

Driftstid begrenses til hverdager. Det skal ikke gjennomføres avfallsbehandling, mottak eller lasting på båt på helg, natt eller helligdager.

Vi velger å dele driftstid opp i innendørs drift og i mottak/levering på bil og/eller båt.

1. Drift innendørs på anlegget gjelder kverning og produksjon av biosubstrat, og dette skal gjøres innendørs på anlegget der alle porter og dører skal være lukket. Driftstid er hverdager mellom kl. 07:00 til 20:00.
2. Mottak med bil og levering/lasting på båt kan gjøres innen en mer begrenset tidsramme fra kl. 07:00 til 18:00. Dette omfatter også intern transport.

Miljøfôr har informert i møte 22.02.2023 om at de kan motta avfall fra restaurant og storkjøkken i beholdere på ettermiddagen. For at dette avfallet kan kunnes ferdigbehandles før dagens slutt stilles det strengere driftstid for mottak enn det gjør for innendørs behandling. Driftstidsbegrensninger fastsettes av hensyn til luktsjenanse. Luktsjenansen anses å være størst ved mottak av avfall til behandling, samt dersom ubehandlet avfall blir liggende i fabrikken. Vi har derfor vurdert at det er viktig å få behandlet avfall som kommer til anlegget ferdig, og åpner derfor for noe forlenget drift innendørs, forutsatt at alle dører/porter er stengt og luftrenseanlegg fungerer etter hensikt. Statsforvalteren velger å stille driftstid fra kl. 07:00 til kl. 20:00, og ikke til kl. 22:00, for å begrense det mulige luktutslippet på kveldstid når naboer er hjemme. Dersom Miljøfôr ikke har mulighet å ferdigbehandle matavfallet i løpet av arbeidsdagen må mottaket begrenses.

Vi åpner for noen få dager forlenget driftstid grunnet uforutsette hendelser, med noen begrensninger. Unntakstilfellene skal varsles naboer på forhånd. Dette kan for eksempel være begrunnet værforhold som fører til forsinket levering av avfall.

Utslipp – tillatelsens punkt 4

Miljøfôr skal ikke ha utslipp til vann eller grunn. Spill og søl skal unngås og ryddes opp med en gang. Basert på virksomheten til Miljøfôr er det størst fare for spill ved mottak og båt lasting. Alt avfall skal lagres innendørs, biosubstrat skal lagres på tank.

Akutte utslipp, slik som lekkasje fra tank, er også tatt opp av naboer, og er ett viktig risikomoment. Tanklagring av biosubstrat er ikke omfattet av kravene i forurensingsforskriften kapittel 18 om tanklagring av farlig stoff, ettersom biosubstrat ikke er å klassifisere som farlig avfall eller farlig produkt. Bedriften skal uansett ha kontroll og vedlikehold av tanklageret for å unngå spill og uhell. Vedlikeholdsrutiner skal være skriftlige. Miljøfôr må også tilstrekkelig vurdere egen risiko for lekkasje og søl på deres tanker og ved båtlasting. Risikovurderingen bør vise til rutiner og tiltak for å forsikre at det ikke skjer uønsket utslipp. Bedriften skriver i søknaden at dette alt er vurdert som ett kritisk styringspunkt.

Støy – tillatelsens punkt 8

Det stilles støykrav i tråd med veileder T-1442/2021 Tabell 2 for øvrig industri uten impulslyd. Transport på selve anlegget inngår også.

Lukt

Krav til mottak - Tillatelsens punkt 3.1

Mottak av avfall er en av hovedkildene til lukt fra anlegget, dette er vist i spredningsberegningen og kommer fram i uttalelsene og klagen fra naboene. Porten kan bli stående åpen mens avfallsbeholdere tømmes manuelt. Miljøfôr sier under møtet 22.02.2023 at mottaket er forbedret slik at mindre biler med avfallsbeholdere kan mottas innendørs. Hvor bilen kan kjøre inn i hall ved siden av sjakt, hvor port kan lukkes mens beholderne blir tatt av bilen og tømt. Dette skal være ferdigstilt i løpet av mars.

Statsforvalteren stiller krav til at avfall som mottas i avfallsbeholdere/søppeldunker skal ta sted innendørs, slik at port stenges bak bilen. Avfallsbeholdere og dunker som må tømmes manuelt kan dermed ta sted uten at porten står åpen. På denne måten vil luktutslipp reduseres.

Tekniske krav til anlegget – Tillatelsens punkt 3.3

Miljøfôr må kontinuerlig jobbe med å forbedre anlegget byggeteknisk og driftsmessig for å redusere deres luktutslipp. Miljøfôr viser til flere luftrenseanlegg, men vi kan ikke se tilstrekkelige resultater.

Statsforvalteren stiller derfor krav til at bedriften må ha en renseinretning og rutiner for drift og vedlikehold av disse. Miljøfôr må også fortløpende vurdere byggetekniske forbedringer for å redusere deres luktutslipp.

Vi ber spesielt at bedriften skal vurdere følgende innen 02.10.2023:

- Hvorvidt undertrykk kan redusere utslippet av lukt på anlegget, og hvordan dette kan oppnås.
- Eventuelle tiltak for å redusere luktutslipp fra mottak av avfall fra større biler som leverer avfall direkte i sjakt.

Statsforvalteren vil vurdere å kreve ny luktanalyse og spredningsberegning etter iverksatt tiltak.

Det stilles utfyllende luktkrav i tråd med veileder TA3019 – tillatelsens punkt 5

Luktrisikovurdering: En luktrisikovurdering skal presentere lukthendelser med sannsynlighet og konsekvens, vurderingen skal være skriftlig og skal alltid holdes oppdatert til å reflektere virksomheten. Se vedlegg 3 i TA 3019.

Driftsplan: En plan som stiller rammer for driften med tanke på lukt. Her må den daglige driften legges opp slik at lukt begrenses hvor mulig, med å ha oversikt over produksjonsmengder, leveringstider og værforhold. Se vedlegg 4 i TA 3019. Miljøfôr bør vurdere og planlegge, i størst mulig grad, hvilke typer avfall som tas imot i løpet av dagen med hensyn til lukt. Bedriften må også planlegge daglig drift slik at alt avfall er ferdig behandlet ved endt arbeidsdag.

Lukthåndteringsplan og kommunikasjonsplan: Basert på luktrisikovurderingen skal det være planer og rutiner på å begrense ett uventet luktutslipp. Virksomheten skal ha en oversikt over hvem som skal varsles ved gitte hendelser, og hvordan dette skal gjøres. Se vedlegg 5 i TA 3019.

Statsforvalteren stiller krav til varsling av naboer ved akutte/uforutsette hendelser og ved drift utover normal driftstid. Bedriften kan benytte den måten de selv mener er mest praktisk å varsle, dette kan for eksempel være eget nettsted, epost, eller sosiale medier.

Klageregistrering: Virksomheten skal ha ett system for å registrere alle naboklager med tid, sted, årsak, og tiltak. Dette skal inkludere drifts og værforhold som kan påvirke luktutslippet, og kan sammenlignes med driftsplanen. Denne loggen skal også inngå i bedriftens årlige rapportering.

4.2 Vurdering etter naturmangfoldloven og vannforskriften

Statsforvalteren skal vurdere om forurensningen er akseptabel sett i lys av formålet og retningslinjene i forurensningsloven §§ 1 og 2 og naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Statsforvalteren skal også vurdere om kravene i vannforskriften §§ 4-6 er til hinder for å gi tillatelse.

Anlegget og lokalitet

Miljøfôr i Litlasund er lokalisert rett ved sjø og har egen kai. Anlegget har ikke utslipp av prosessvann, og har ikke kanaliserte utslipp til luft. Overflatevann fra området, og eventuelle spill/akutte utslipp vil føres til sjø.

Naturmangfold

Det er kartlagt viktig naturtype taeskog ca. 200 m fra anlegget ut mot sjøen. I Litlasund og Vik er det observert flere arter av stor forvaltningsinteresse (tyrkerude, gråspurv, stær), trua arter (viipe, ærfugl og fiskemåke) og sterk trua art (makrellterne). Litlasund, som andre deler av Karmøy, er innenfor hekkeområdet til hubro og hønsehauk.

Utslipp fra bedriften er hovedsakelig knyttet til lukt. Sjenanse av dette slaget er knyttet til omkringliggende boliger og virksomheter og ikke til naturmangfoldet. Naturmangfoldet i omkringliggende landarealer vil dermed ikke bli berørt. Statsforvalteren har totalt sett vurdert at virksomheten ikke påvirker naturmangfold i nevneverdig grad, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foretas derfor ingen vurdering av §§ 9 til 12.

Fremmede arter:

Det er registrert havnespy (japansk sjøpung) flere steder i Karmsundet, blant annet på andre siden av sundet fra bedriften. Havnespy er en fremmed art som kan ha store negative konsekvenser på naturmangfold i norske hav. Bedriften må være oppmerksom på at havnespy kan spres via sjøtransport. Alle er omfattet av aktsomhetsplikten etter naturmangfoldloven § 18, det vil si at alle som gjør noe som kan føre til spredning av fremmede organismer skal opptre aktsomt for å hindre spredning. For mer informasjon om arten og tiltak for å redusere spredning se [Miljødirektoratets nettside](#).

Vannforskriften

Anlegget er lokalisert ved vannforekomst «Karmsundet – Storasund» (0242040103-C)². Vannforekomsten har moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Dårlig kjemisk tilstand skyldes miljøgifter fra langvarig havnedrift og industri (for eksempel TBT, PAH, og tungmetaller).

Det er ikke prosessavløp fra virksomheten, og overvann skal ikke ha vært i kontakt med avfall før utslipp i sjø. Organisk avfall inneholder næringsstoffer, og ikke miljøgifter som TBT og PAH. Vi vurderer den største faren for vannforekomsten og naturmangfoldet i sjø til å være akutt utslipp av organisk materiale fra anlegget. Bedriften må ha gode rutiner for å unngå spill av biosubstrat fra tank og ved båtlastning.

Med de vilkårene for drift som er fastsatt i tillatelsen er vår vurdering at kravene i vannforskriften §§ 4 – 6 ikke til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

5. Konklusjon

Statsforvalteren har konkludert med at virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2. Etter en samlet vurdering av de forurensningsmessige ulempene ved virksomheten sammenholdt med fordeler og ulemper virksomheten for øvrig vil medføre, gir vi tillatelse til virksomheten på nærmere fastsatte vilkår.

² <https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0242040103-C>

En tillatelse gitt etter forurensningsloven er et juridisk bindende dokument, i likhet til andre lover og forskrifter. Virksomheten er pliktet til å drifte i tråd med gjeldende tillatelse.

6. Vedtak om gebyr

Statsforvalterens behandling av søknader om nye tillatelser i medhold av forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. forurensningsforskriften kapittel 39. Søker skal betale gebyr for saksbehandlingen av søknader uavhengig av om det blir gitt tillatelse eller avslag i saken.

Gebyrets størrelse blir fastsatt av forurensningsmyndigheten i samsvar med forurensningsforskriftens § 39-4. Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen.

Arbeidet med tillatelsen er vurdert til å tilsvare gebyrsats 5 for 2022 , jf. forurensningsforskriften § 39-4, som svarer til et samlet ressursbruk av to ukeverk. Virksomheten skal derfor betale et gebyr på **kr. 70 000,-**. Vedtaket er gjort med hjemmel i forurensningsforskriften § 39.

Faktura vil bli ettersendt av Miljødirektoratet. Gebyret skal betales senest 30 dager etter fakturadato

7. Klagerett

Miljøfôr Norge AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram. Miljødirektoratet er klageinstans.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Rogaland med referanse 2022/6847.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensing

Elisabeth Time Ellingsen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1 Tillatelse med tilhørende vilkår - Miljøfôr Norge Karmøy

Kopi til:

AKERSHUS MILJØFOR AS	Fjælstadgrenda 7	2022	GJERDRUM
MATTILSYNET LOKASJON	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
HAUGALANDET			
Håkon Areklett	Torvastadvegen 559 F	4260	TORVASTAD
Jan Inge Våge	Tunvegen 14	4260	TORVASTAD
KARMØY KOMMUNE	Postboks 167	4291	KOPERVIK
Magnar og Berit Jordåen	Storasundvegen 585 A	4260	TORVASTAD
Anna Amanda Røthe	Litlasundvegen 107	4260	TORVASTAD
Annbjörg Aardal Nilsen og Martin Nilsen	Storasundvegen 415	4260	Torvastad
Laila H Ragnvaldjord og Kjell Terje Ragnvaldjord	Storasundvegen 490	4260	Torvastad
Gunnbjörg Areklett og Tore Bunborg	Storasundvegen 506	4260	Torvastad
Christina Charalambous og Lars Jørgen Våge	Stølsvegen 19	4260	TORVASTAD
Rune Pettersen	LITLASUNDVEGEN 100	4260	TORVASTAD
LITLASUND VELFORENING	c/o Anne Lene Jordåen Egenberg Fagervollvegen 19	4260	TORVASTAD
Idar Ådnesen og Eva Risanger	Litlasundvegen 1	4260	TORVASTAD
Anne Synnøve Dybvik Jensen	Hålandvegen 21	4260	TORVASTAD
ESPIRA LITLASUND BARNEHAGE	Postboks 74	4298	TORVASTAD
Odd Mangor Einarsen	Tunvegen 9	4260	Torvastad
TORVASTAD BYGDAUTVALG	Hålandvegen 150	4260	TORVASTAD
Elin Hestflått	Storesundsvegen 505	4260	TORVASTAD
Geir Olav og Katrine Areklett	Tunvegen 33	4260	TORVASTAD
Stine Strand Nordahl og Åsmund Våge	Tunvegen 7	4260	TORVASTAD
Sissel Tove og Håkon Areklett	Tunvegen 10	4260	TORVASTAD

Statsforvalteren i Rogaland

Tillatelse etter forurensningsloven Miljøfor Norge AS - Karmøy

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilklarene framgår på side 2 til og med side 11.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.¹

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Miljøfor Norge AS avd Avaldsnes
Beliggenhet/gateadresse	Litlasundvegen 110, 4260 Torvastad
Postadresse	Husøy, 4262 Avaldsnes
Kommune og fylke	Karmøy kommune, Rogaland
Org. nummer (bedrift)	979 342 241
Gårds- og bruksnummer	141/28
Næringskode og bransje	10.910 Produksjon av fôrvarer til husdyrhold

Statsforvalterens referanser

Arkivkode: 2022/6847	Tillatelsesnummer: 2023.0258.T	Anleggsnummer: 1149.0273.01
Tillatelse første gang gitt: 17.03.2023	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Kirsten Redmond Kristiansen fagleder forurensning		Elisabeth Time Ellingsen rådgiver

¹ I dette dokumentet brukes ordet "virksomhet" om den produksjon eller aktivitet som drives og som tillatelsen gjelder. Ordet "bedrift" brukes om den juridiske enhet som er ansvarlig for å overholde plikter og begrensninger (vilkår) i virksomhetens tillatelse, den som må søke om eventuelle endringer, som leverer avfall osv. Ordbruken er søkt gjennomført så konsekvent som mulig i dokumentet.

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt og beskrivelse av endring

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder mottak, lagring og behandling av matavfall fra husholdning og næring. Matavfall behandles mekanisk for produksjon av biosubstrat.

- Det kan mottas inntil 10 000 tonn matavfall per år.
- Det kan lagres inntil 400 tonn biosubstrat på tank til enhver tid.
- Det kan lagres inntil 25 tonn utsortert avfall innendørs på anlegget til enhver tid.

Matavfall skal ikke lagres i tippesjakt etter arbeidslagens slutt eller over helg og offentlige høytider. Mottak skal uansett begrenses til anleggets kapasitet.

1.1. Driftstid

Tillatelsen gjelder:

1. Innendørs drift mandag - fredag i tidsrommet kl. 07:00 til 20:00.
2. Mottak og levering/lasting av avfall/biosubstrat på bil og/eller båt tillates kun mandag - fredag i tidsrommet kl. 07:00 til 18:00.

Det tillates ikke noe drift på lørdager, søndager, eller andre offentlige høytids- og helligdager.

Det er tillat unntak fra vanlig driftstid for unntakshendelser på inntil 12 dager i året fordelt på

- a) hverdager (mandag – fredag) mellom kl. 18:00 til 22:00 eller
- b) lørdager i tidsrommet kl. 07:00 – 16:00.

Alle unntak utover normal driftstid skal varsles berørte naboer jf. punkt 5.4 og skal loggføres og skal inngå i den årlige rapporten, jf. punkt 10.1.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 14. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes punkt 3 til 12.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i punkt 3 til 12 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4. Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstille prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jf. punkt 2.3. Der det finnes relevante BAT-konklusjoner for virksomheten, skal det nye utstyret være i overensstemmelse med disse, jf. forurensningsforskriftens kapittel 36 vedlegg 2.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår 4 eller 5, må bedriften avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

2.5. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.6. Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. punkt 12.8.

2.7. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 12.1.

3. Særskilte krav til biosubstratanlegg

3.1. Mottak og behandling

Virksomheten skal ha en mottakskontroll for å forsikre at de kun mottar avfall de har tillatelse til å motta. Mottak i avfall skal begrenses til anleggets kapasitet.

Mottak og tømning av biologisk avfall i dunker/avfallsbeholdere må ta sted innendørs slik at port kan lukkes bak kjøretøyet for å begrense luktutslipp.

Avfall skal behandles og lagres innendørs³ på tett dekke⁴.

Biologisk avfall skal behandles/kvernes så snart som mulig etter mottak.

3.2. Lagring av avfall og biosubstrat

All mottatt biologisk avfall skal lagres innendørs i lukkede avfallsbeholdere eller direkte i sjakt til behandling. Det skal ikke lagres mottatt avfall unødig på anlegget. Det skal ikke lagres ubehandlet biologisk avfall i sjakten på anlegget etter endt arbeidsdag.

Avfallsfraksjoner som blir utsortert fra biosubstratet (plast, papir, metall) skal lagres i egnet beholder innendørs, og skal leveres godkjent mottak fortløpende.

All flytende biosubstrat skal lagres på tank. Det skal være et system som er egnet til å hindre overfylling.

3.3. Tekniske krav til anlegget

Anlegget skal ha ett system for rensing av lukt. Det skal være rutiner for vedlikehold og oppfølging av alle renseinnretninger.

Bedriften må fortløpende vurdere mulige byggetekniske forbedringer til anlegget for å redusere deres luktutslipp. Dette inkluderer effektiviteten, drift og vedlikehold av renseanleggene.

Bedriften skal innen 02.10.2023 sender Statsforvalteren utredning av mulighet for å benytte undertrykk for å redusere lukt, samt vurdering av byggetekniske muligheter for å foreta alt mottak av avfall innendørs (dvs. i hall eller lignende, med lukket port).

³ Med innendørs menes fast konstruksjon med fire vegger og tak. Port skal være lukket.

⁴ Med tett dekke menes fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper.

3.4. Oversikt over mottatt, lagret og behandlet avfall

Bedriften skal ha et system for å dokumentere alle nødvendige opplysninger for mottak, lagring, behandling og viderelevering av avfall. Opplysningene inngår i egenkontrollrapporteringen, jf. punkt 10.1.

3.5. Kompetanse

Alle som håndterer avfall i bedriften skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering. Bedriften skal daglig ha tilstrekkelig kompetanse på anlegget til å kunne vurdere bedriftens miljørisiko og gjennomføre forbedringstiltak for å sikre at bedriften driver i henhold til tillatelse og øvrig regelverk.

3.6. Nærmiljøet

Det skal iverksettes systematiske tiltak for å holde skadedyr og fugler borte fra anlegget.

Nærmiljøet rundt anlegget og kai skal ikke forsøples av avfall på avveie.

4. Utslipp til vann

4.1. Utslippsbegrensninger

Virksomheten skal ikke ha punktutslipp til vann.

4.2. Utslippsreducerende tiltak

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Bedriften skal ha kontroll og vedlikeholdsrutiner for tanker, pumper og ventiler for å unngå og oppdage farer for spill.

4.3. Sanitæravløpsvann

Bedriften har septiktank. Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra bedriften.

5. Lukt

5.1. Luktbegrensning

Virksomheten skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig.

Luktimmisjon ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overstige $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil.

5.2. Luktrisikovurdering

Det skal gjennomføres en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene i vedlegg 3 i *Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal luktrisikovurderingen oppdateres.

5.3. Forebyggende tiltak og driftsplan

På bakgrunn av luktrisikovurderingen skal bedriften iverksette luktrisikoreduserende tiltak. Bedriften skal ha en driftsplan som sikrer at luktulempen ved virksomheten begrenses. Planen skal være i tråd med anbefalingene gitt i vedlegg 4 til *Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal driftsplanen oppdateres.

Bedriften skal daglig føre en driftslogg, slik at det kan dokumenteres at driftsplanen er fulgt.

5.4. Lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klageregistrering

Bedriften skal ha en lukthåndteringsplan og en kommunikasjonsplan som er i tråd med Miljødirektoratets veileder *TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*.

Bedriften skal informere forurensningsmyndigheten og naboer når det planlegges aktivitet som midlertidig kan medføre økt luktbelastning. Det samme gjelder dersom svikt i utstyr e.l. kan medføre økte luktplager.

Bedriften skal ha et system for registrering av innkommende luktklager som skal knyttes til sted og tid. Det skal gjøres en vurdering av klagen opp mot driftsplanen og andre relevante forhold, og eventuelle gjennomførte tiltak skal beskrives. Denne informasjonen skal gjøres tilgjengelig for naboene og rapporteres til forurensningsmyndigheten iht. punkt 10.1.

6. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på virksomhetens område og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriftens kapittel 2⁵, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven. Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriftens kapittel 22⁶.

⁵ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

⁶ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 22 om mudring og dumping i sjø og vassdrag

Ved endelig nedleggelse av virksomheten, skal bedriften vurdere forurensningstilstand i grunn og grunnvann med hensyn til mulig forurensning av relevante farlige stoffer som er brukt, fremstilt eller frigitt ved virksomheten og treffe de tiltak som følger av forurensningsloven § 7 og § 20. Plan for tiltak skal sendes forurensningsmyndigheten. Forurensningsmyndigheten kan stille ytterligere krav med hjemmel i forurensningsloven. Se for øvrig punkt 14.

7. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁷

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁸ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

8. Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

Hverdager (kl. 07-18) $L_{pAekv11h}$	Kveld (kl.18-22) $L_{pAekv4h}$	Lørdag (kl. 07-16) $L_{pAekv9h}$
55 dBA	50 dBA	50 dBA

Det ekvivalente lydnivået L_{pAekvT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) over en angitt tidsperiode, T.

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som er etablert etter at støygrensene trådte i kraft.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra virksomheten, inkludert intern transport på virksomhetens område samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra virksomhetens område likevel ikke omfattet av grensene.

⁷ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

⁸ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

9. Generelle krav til avfall

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.⁹ For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal primært ombrukes i egen produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig uten urimelig kostnad gjenvinnes på annen måte.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

10. Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

10.1. Rapportering til Statsforvalteren

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder og avfallsmengder. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

Bedriften skal sammen med den årlige egenkontrollrapporteringen sende avfallsregnskap som viser en oversikt over alt avfall som er mottatt, lagret, behandlet og/eller sendt videre.

Oversikt over loggført drift utover vanlig driftstid, jf. punkt 1.1, og oversikt over luktklager og tiltak, jf. punkt 5.4, skal også inngå i den årlige rapporteringen.

11. Miljøovervåking

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten dersom dette blir aktuelt. Dette gjelder så vel mulige effekter på luft, grunn, vann og sedimenter.

12. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

12.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle hendelser som kan føre til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller

⁹ Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr. 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr. 931.

miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

12.2. Forebyggende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Dette gjelder både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

12.3. Beredskap

Dersom de forebyggende tiltakene ikke har redusert miljørisikoen til et akseptabelt nivå, må bedriften utarbeide en beredskapsplan med utgangspunkt i miljørisikoanalysen i 12.1.

12.4. Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som utgjør restrisiko skal bedriften utarbeide og begrunne:

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

12.5. Beredskapsetablering

Basert på beredskapsanalysen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

12.6. Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon. Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier. Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

12.7. Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

12.8. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. Bedriften skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller.

13. Eierskifte, omdanning mv..

Hvis det driftsansvarlige selskap overdras til ny eier eller driftsansvaret overføres til annet selskap, skal melding sendes forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

Hvis driftsansvarlig selskap overdras til ny eier, eller får ny eier med bestemmende innflytelse over selskapet, skal melding sendes forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest en måned etter eierskiftet. Et eierskifte medfører ingen endring/bortfall i sikkerhet stilt av selskapet og/eller sikkerhet stilt av tredjepart, herunder bankgaranti. Forurensningsmyndigheten kan etter søknad fra driftsansvarlig selskap, eier eller mulig fremtidig eier godkjenne endringer/ombytte av garantier og sikkerhet stilt av eier og/eller bank så fremt det dokumenteres at dette vil gi en tilfredsstillende sikkerhet.

Dersom det driftsansvarlige selskapet skal fusjonere, fisjonere, på annen måte omdannes eller selskapet skal overføre driftsansvaret for den forurensende virksomheten til nytt ansvarlig selskap, skal dette meddeles Forurensningsmyndigheten. Nytt driftsansvarlig selskap kan ikke drive i henhold til tillatelsen før Forurensningsmyndigheten har mottatt og godkjent ny tilfredsstillende finansiell sikkerhet fra det nye driftsansvarlige selskapet. Tidligere driftsansvarlig selskap er ansvarlig etter tillatelsen frem til slik godkjenning er gitt.

14. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til forurensningsmyndigheten.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti som allerede er stilt iht. tillatelsen løper videre inntil forurensningsmyndigheten etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹¹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til forurensningsmyndigheten innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

¹⁰ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

¹¹ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Bedriften skal også for nedleggesåret rapportere miljødata og eventuelle avvik, jf. punkt 10.1.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

15. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.